

Datum
5 februari 2004

Ons kenmerk
2120785/01

Blad
1 van 3

Aantal bijlagen

Aan :

Van :

Betreft : Speech Tenet

Op 5 februari jl. hield Director of Central Intelligence, George Tenet, een buitengewoon openhartige rede voor een gehoor van hoogleraren, studenten en andere genodigden in de aula van de Universiteit van Georgetown in Washington DC. Met hooggespannen verwachting werd uitgekeken naar dit moment omdat de inlichtingengemeenschap, met name sinds de uitspraken van David Kay als leider van de Iraqi Survey Group, onder vuur was komen te liggen. Het mag dan ook geen opzien baren dat Tenet vol vuur het werk van de inlichtingendiensten en met name van de CIA verdedigde.

Onder de titel 'Iraq and Weapons of Mass Destruction' legde Tenet uit op welke wijze de inlichtingengemeenschap de WMD-programma's van Irak gedurende de laatste tien jaar heeft geevalueerd en op basis daarvan gekomen is tot het opstellen van de National Intelligence Estimate van oktober 2002.

1. National Estimates zijn rapporten, waarin de inlichtingengemeenschap als geheel probeert aan te geven wat er bekend is over een bepaald onderwerp, wat er niet bekend is, wat vermoedens zijn en waar men op key-issues van mening verschilt. De conclusie in de NIE van oktober was dat Irak met betrekking tot biologische, chemische en nucleaire wapens in sommige van deze categorieën de beschikking had over deze wapens en in andere bezig was om ze te ontwikkelen. De analisten verschilden ten aanzien van sommige aspecten van de programma's van mening, hetgeen ook was opgenomen in de NIE. Een ding is duidelijk, aldus Tenet, er is nooit gezegd dat de dreiging "imminent" was. Integendeel, er is een objectieve inschatting gemaakt voor de beleidsmakers van een dictator, die bezig was te misleiden en doorging met het ontwikkelen van programma's, die de VS voortdurend zouden kunnen verrassen en de belangen zouden kunnen bedreigen.
2. De conclusies van de NIE zijn gebaseerd op drie informatie-stromen: Iraks geschiedenis m.b.t. het gebruik van WMD en leugens over het

ontwikkelen van onconventionele wapens; de activiteiten van UNSCOM en UNMOVIC en Iraks strategie in deze; inlichtingenvergaring nadat de inspecteurs Irak hadden verlaten (menselijke en technische bronnen, zusterdiensten). Tesaamen leverde deze informatie een solide basis voor de inschatting zoals in de NIE gegeven. Tenet benadrukt het woord 'inschatting'.

3. Alvorens de nu bekende feiten te leggen naast hetgeen in de NIE is opgeschreven, benadrukt Tenet dat de ISG bij lange na nog niet klaar is met zijn werk. Meer tijd is nodig en meer gegevens om tot definitieve conclusies te komen.
 - Raketsystemen: De NIE was in zijn algemeenheid juist
 - Onbemande vliegtuigen: Terecht werd in de NIE vastgesteld dat deze verboden en niet aangegeven UAV's in ontwikkeling waren. De discussie of Irak van plan was de nieuwere kleinere UAV's te gebruiken voor het verspreiden van biologische wapens wordt nog gevoerd.
 - Nucleair: In de NIE zijn alle diensten het erover eens dat Irak geen nucleair wapen bezit en waarschijnlijk niet in staat zou zijn dit te produceren voor 2007-2009. De meeste diensten geloofden dat Irak zijn nucleair programma opnieuw aan het opzetten was. Er was echter geen overeenstemming of sommige procurementactiviteiten hier een relatie mee hadden. Duidelijk is nu dat Irak geen nucleair wapen had, maar wel de intentie om het te maken. Geen bewijs is gevonden dat het programma opnieuw was opgestart. Tenet geeft aan dat de voortgang op dit terrein is overschat.
 - Biologische wapens: De NIE gaf aan dat Irak er over kon beschikken en dat alle aspecten van een offensief programma aanwezig waren en verder ontwikkeld dan voor de eerste Golfoorlog. In de NIE werd ook gesteld dat er geen specifieke informatie was over de soort, kwantiteit en voorraden. Nu kan voorlopig geconcludeerd worden dat Irak de intentie had biologische wapens te ontwikkelen en op korte termijn te gebruiken als de 'grondstoffen' daarvoor op voorraad zouden zijn. Niet bekend is of er al geproduceerd werd.
 - Chemische wapens: In de NIE werd met veel vertrouwen gesteld dat Irak in het bezit was van deze wapens, tenminste 100 ton. Op basis van wat nu bekend is kan gesteld worden dat Irak de intentie had en de capaciteit om civiele industrie te transformeren naar de productie van chemische wapens. Er is echter meer tijd nodig hiervoor enig bewijs te vinden.
4. In de herfst van 2002 meldde een bron – volgens een buitenlandse zusterdienst betrouwbaar en met toegang tot de Saddam Hoessein – een aantal alarmerende activiteiten op het terrein van de ontwikkeling van WMD. Dit werd bevestigd door een tweede bron met toegang tot

Datum
5 februari 2004

Ons kenmerk
2120785/01

Blad
3 van 3

'senior Iraqi officials'. Dit heeft het denken van de CIA sterk beïnvloed. En terecht, aldus Tenet, die e.e.a. meldde aan het Witte Huis.

5. Tenet meldt dat hij van mening is dat, gebaseerd op een inschatting van de gedurende tien jaar verzamelde inlichtingen, het moeilijk zou zijn voor analisten om tot andere conclusies te komen dan vastgelegd in de NIE van 2002. Hij vindt echter ook dat de kwaliteit van het werk voortdurend moet worden beoordeeld. Om die reden zijn een aantal interne onderzoeken opgestart, die antwoord moeten geven op een aantal cruciale vragen. En, wellicht met verwijzing naar externe onderzoeken, waarschuwt Tenet voorzichtig te zijn. Er mag geen atmosfeer ontstaan waarin analisten niets meer op papier durven te zetten, waar analisten geen oordeel meer durven geven uit angst dat zal blijken dat ze eraan zitten.

In zijn rede gaf Tenet expliciet aan dat niemand hen gezegd heeft wat er opgeschreven moest worden. Een verwijzing naar de beschuldigingen aan het adres van Vice President Cheney als zou deze invloed hebben gehad op het uiteindelijke resultaat. Ook David Kay stelde dat hem van enige beïnvloeding door de politiek niets bekend is.

NB. De speech van Tenet, die niet tevoren zou zijn ingezien door de President, is in zijn volledigheid te vinden op de website van de CIA (www.cia.gov)